

atalbar i *atabalar* 'estabornir' (*EntreDL* III, 150-1; i *DECat*, s. v.).

Lo Talonà, pda. munt., te. Margalef, damunt el riu Montsant; àr. *tūr an-naḥr* 'el penyal del riu' (metàtesi de **Tolanà*).

Tàngel, pda. del Palamó (xxxvi, 114.17; cf. xxxv, 199, a Torre Maçanes), tal com el mall. *Tenja/Tanja* (vol. I, 271); deu venir del nom de la ciutat marroquina, *Tanġa*, però ací partint de la forma *Tànger*, amb -r.

TAONA, *Era (de) la ~*, te. Culla: de l'àr. *ṭaḥūna* 'molí de tracció animal' (*RMa*, 480). *Taoner*, pda. del te. Banyeres (xxxvi, 21.21). D'aquí també: *Taó*, Mas 15 de ~, te. Benafigos (xxix, 87.18): podria ser-ne un «nomen genericum» *ṭaḥūn* (que bé havia d'existir); però més aviat serà el deriv. *ṭaḥūnī* 'moliner' («molen-dinariu» *RMa*) que en vulgar s'accentuaria *ṭaḥūni* (no crec que estigui per *atabó* 'maó', *DECat* VIII, 479b 20 40 ss.).

-*Tarab*: *Abin-tarab*, NP en un doc. de 1155, del *Cart.* de Poblet (p. 122); potser ultracorreció d'un femení *Bintarab* < *bint al-ʿarab* 'la filla dels àrabs'.

Tarcó, te. Pego; i *Atarcó*, te. Bèlgida (vol. II, s. v. *Atarcó*).

TARET, *Tret(e)s*, *Tord*, *Tordo*, *Binitord*. En part, i potser tot aquest grup, em sembla provenir de NPP 30 aràbics, de l'arrel *ṭrd* 'empaitar, caçar'. 1) *Taret*, Puntal de ~, pda. d'Aielo de Malferit (xxxii, 79.18). 2) *El Tret*, pda. d'Ador (xxxii, 185.2). 3) *Les Tretes*, te. Castellfort (xxviii, 75.15). *Ṭarād* és NP conegut a Algèria (*GGAlg.*, 373a); i a Aràbia, junt amb altres d'aques- 35 ta arrel: Hess, 36.

En els següents hi ha superposició amb el mossàrab *tordo* (nom d'ocell i de color), però en el fons es pot tractar també d'aquella arrel aràbiga (*ṭard* 'caça', *ṭarid* 'el qui ataca'), l'algerià *Ṭrūdi* més o menys adaptada al 40 mossàrab. *El Tordo*, Mas ~, te. Portell Milla. (xxviii, 69.23); Barranc de la Font del *Tordo*, te. Cabanes de l'Arc (xxix, 127.15). *Es Tord*, nom de diverses tanques a la part central de l'illa de Menorca, p. ex., *Es Tord* de Sant Caïos (xliv, 31.15). 5) *Binitord* 45 men. (xl, 201).

LA TARONGETA, donada la repetició d'aquest NL en terres de molta toponímia mossàrab o aràbiga, en el *DECat* (VIII, 317a1), suggeriria si podia venir d'un 50 collectiu en -ETA (amb -t- mossàrab). Més simplement podria ser *at-turunġāt*, pl. ar. de *turunġa* 'taronja'. El nom és antic i important a la vila d'Eivissa (a. 1616). Però com que aquest, és també el nom d'un carrer a Barcelona vella (travessia del de la Nau, paral·lela a 55 l'Argenteria, en un barri tan conservador com Sta. Maria del Mar; i es repeteix a Palamós (art. de *Serra d'Or*, 1960), i en el poble empordanès de St. Jordi Desvalls (xlv, 10) no hi deu haver tals arrels aràbigues: deu pendre nom d'algun detall litúrgic, per pro- 60

fessons que recorrien tradicionalment aquests carrers, com consta a Eivissa 1 i a Morella. 2

TARRAC, pda. del te. d'Agost (xxxv, 50.16). De l'àr. *tarrāq* 'caminant' (> 'grup de gent que fa cap a un rodal'). En àrab vulgar l'accent tendia a anticipar-se quan era llarga la síl·laba penúltima; d'on *Tàrrec*, nom de moriscos, freqüent a les terres de l'Ebre: «ipsum alfondeg --- apud Tortosam, ante domos de *Tarrec*» (entenc *tārek*) (*BABL* II, 398; *Cart.* Poblet, p. 107), «--- *Tarregb*», més avall, i «*Tarico* sarraceno» (*Cart.* Poblet, p. 113); *Tàrrec* cognom de Reus (a. 1820, *BABL* XVI, 296). I del femení, amb síncope: *La Targa*, pda. de Carlet (xxxii, 180.11).

Les Tàvigues, pda. del te. d'Albocàsser (xxviii, 92. 21), de l'arabisme *tàvega* 'calabós' (*DECat* VII, 362), aplicació toponímica comparable a la dels diversos NLL *Sotarrenya* i anàlegs, del Maestrat.

-*TeixirBene*~, te. Font d'en Carròs (xxxii, 46.20). Sembla d'origen ben afí al de *Benetússer* (ja vol. II, s. v.). Veg. art. *Tàixer* (Beni ~), infra.

TEL, Pla de ~, pron. *plá də təl*, important paratge del terme de *Gabellí* Gran, agre. a Campanet. Segons Miralles (veg. *C. Top. Mall.*, a l'art. *Campanet*), la població antiga d'aquesta vila es trobava en el *Pla de Tel*. Avui es parla més de *Teló*, nom d'un sementer de *Gabellí* Gran i Petit (xl, 84.25); pda. grossa del terme (Masc., 5G9); en el mapa Despuig, *Taló*, com una possessió; hi ha sobretot «es torrent de *Teló*» (xl, 84.24, 85.1) i *Es Pou de Teló* (85.1); «des de *Biniatró* un camí conduïx al fons del *Pla de Teló*, i el seu torrent» (Arx. Salv. II, 83).

Tot plegat arrenca de l'arrel aràbiga *ṭll* 'traslladar, lliurar a', 'posar tibant' (*RMa*, 68, 24, 612, 613). Pla de *Tel* deu venir de *táll* «aqueeductus» (*RMa*, 249), també «colline, butte» en altres fonts, «mota: lomo entre sulco e sulco» (*PALC*, 316; Dozy I, 150); i *Teló* en seria deriv. cat., o bé provinent de *talúl*, pl. de *táll* (*RMa*). De la mateixa arrel, *tilála* «torques», pl. *talá'il* (*RMa*, 612), d'on *Talala*, pda. de Cast. Pna. (xxxix, 31.23); *Tereŷla* (pron. *terélla*), pda. de Benifato (xxxv, 36.16).

TEN, Corral de ~, pda. munt. d'Onda (pron. *tén*) (xxxix, 150.10); i *Racó de Tent*, pda. de Culla (xxxix, 63.7, 8.10, 63.1). De l'àr. *ṭin* 'argila, fang' («lutum» *RMa*, 464), *ṭinn* «barro» (*PALC*, 114.24). Del nom d'unitat *ṭina* 'munt de fang': Barranc, Mas i Cabeçó de *tēna*, te. Llucena (xxix, 110.14). Poet de *Tenella* (*tenéla*), te. de Penàguila (xxxv, 47.4): < *ṭin él-Lab* 'el famós argilar'.

Teraire, V. *Tiriran* *Tereŷla*, V. *Tel*

Terratge, pda. de Cocentaina, cf. *ṭarrāš*, subst. freqüentatiu de l'arrel *ṭrš* que *RMa* registra amb definició «flagellare, trocus, azotar» (392, 616, 388.2, 135) i en altres fonts és «emblanquinar» (?). Cf., però, *Torra-*